

**ЦПЛР - ДЕТСКИ КОМПЛЕКС „Й.ЙОВКОВ”-
СЕВЛИЕВО**

УТВЪРДИЛ:

ВЕНЕТА ПЕТКОВА

Директор на ЦПЛР-ДК „Й.ЙОВКОВ”

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕТО

**НА ЦЕНТЪР ЗА ПОДКРЕПА ЗА
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ-
ДЕТСКИ КОМПЛЕКС „Й.ЙОВКОВ”
ЗА ПЕРИОДА 2024-2028 ГОДИНА**

СЕВЛИЕВО, 2024

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	2
Историческа справка.....	3
Раздел първи	
Устройство, функции и дейности на ЦПЛР-Детски комплекс "Й.Йовков"-Севлиево ..	4
1. Устройство на ЦПЛР-ДК	4
2. Функции на ЦПЛР- ДК.....	5
3. Дейности на ЦПЛР-ДК.....	5
Раздел втори	
Анализ и оценка на настоящото състояние на ЦПЛР-ДК-Севлиево.....	9
1. PEST анализ на външни фактори.....	9
1.1. Етапи в анализа и оценката на външната среда на ЦПЛР-ДК.....	10
1.2. Фактори от външната среда.....	10
1.2.1. Политически фактори.....	10
1.2.2. Икономически фактори.....	11
1.2.3. Социални фактори.....	13
1.2.4. Демографски фактори.....	15
1.2.5. Технологични фактори.....	17
1.2.6. Правни фактори.....	18
2. Прогнозиране на бъдещото влияние на външните фактори чрез PEST матрица.....	23
3. SOWT анализ на състоянието на ЦПЛР-ДК-Севлиево	27
Раздел трети	
Стратегия за развитието на ЦПЛР- ДК.....	33
I. Визия за развитието на ЦПЛР- ДК.....	33
II. Водещи принципи при изпълнението на стратегията.....	33
III.Цели.....	34
1. Главна цел.....	34
2. Стратегически цели.....	34
IV. Мерки за постигане на целите.....	35
V. Резултати, индикатори.....	40
VI. Планиране, наблюдение и отчитане на изпълнението.....	41
1. План за изпълнението на стратегията.....	41
2. Наблюдение.....	41
3. Отчитане.....	41
VII. Оценка на изпълнението.....	42
1. Цел на оценката.....	42
2. Извършване на оценката.....	42
3. Период на оценката.....	42
VIII. Финансиране на стратегията.....	42
IX. Заключение.....	42

ВЪВЕДЕНИЕ

Глобалните проблеми в световен мащаб, свързани с изоставането на образователната система спрямо бързото развитие на науката и технологиите, неграмотността, отпадането на ученици от училище, качеството на учебната работа и свързаното с това качество на „продукта“ на образованието, квалификацията на педагогическите кадри, изоставането на училището по отношение на възпитанието на децата, правото на образование и неравенствата, пряко засягат и българското образование.

Както в Европа, така и в нашата страна, образованието се трансформира, чрез все по-тесни взаимоотношения с обществото и бързо променящия се свят. Особено ясно тези взаимоотношения се проявяват във взаимодействието на образователните организации и средата, в която те функционират.

В резултат на очертаните проблеми и свързаните с тях предизвикателства пред образованието - световната глобализация, изграждането на гражданско общество, превръщането на ученето в център на прогреса, е предприета нова образователна политика в страната.

Формира се ново виждане за мисията и културата на училището, свързано с новата концепция за човешкия фактор и потенциал, и неговата определяща (лимитираща) роля за развитието, като фундаментален всеобхватен процес. Ориентирането на образованието към развитие на социума и в съответствие със социума се превръща в основа за стратегическото управление.

Реформата към децентрализация в системата на образованието цели прехвърляне на ресурси, правомощия за вземане на решения и отговорности, за предоставяне на услуги към по-ниските равнища на териториално управление. Това налага образователните институции, в т.ч. ЦПЛР-ДК да започнат да анализират характера на промените от външното обкръжение, да идентифицират проблемите и да търсят начини за тяхното решаване. В концепцията за развитието на образованието, много важен е акцентът, който пада върху социалната компетентност на детето: „В новата образователна институция детето придобива: нагласи за сътрудничество; нагласи за саморазвитие и самоконтрол; умения за критическо мислене; предприемчивост и инициативност; умения за решаване на конфликти; умения за вземане на решения; умения за работа в екип; комуникативни умения; умения да събира и обработва информация; умения за валидиране на информацията в интернет; отговорно отношение към ученето и мотивация за учене през целия живот; чувство за принадлежност и общностен интегритет.“

През м. октомври 2015 г. бе приет Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и влезе в сила от 1 август 2016 г. Този закон се свързва с много очаквания за внасянето на значими промени в системата на нашето средно образование. Една от много съществените е създаването на центрове за подкрепа за личностно развитие, с цел развитие и прилагане на междусекторни политики и интегриране на грижата за децата и учениците, гарантиране на дейностите, услугите и програмите с грижа за развитието на интересите и способностите на децата в общността. Важна стъпка е преминаването на централните към общините, обвързването на дейността им с областната и общинска стратегия за услуги в общността и интегрирането им с другите сфери като здравната и социалната.

Досегашните обслужващи звена –Извънучилищни педагогически учреждения, съгласно новия закон продължават дейността си като Центрове за подкрепа за личностно развитие по смисъла на чл.49, ал.1 т.1 от ЗПУО за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Това налага ново виждане за мисията и културата на ЦПЛР-ДК, той трябва да отговори на новите предизвикателства и да предложи нова визия за развитие, без да се

отричат традициите и доказаните положителни форми на управление и работа с децата. Те трябва да се доразвият като центрове, които ще могат да диагностицират дарованието и таланта на детето в най-ранна възраст. Налага се да се увеличат индивидуалната работа с децата, за да се открият закодираните заложи и в същото време да се разработват не само авторски програми на учителите, свързани с учебния процес в извънучилищната педагогическа форма, но и разработването на индивидуална програма за всяко дете. Тези центрове трябва да отговорят на новите предизвикателства и да предложат нова визия за развитие пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване. Ясно и категорично фокусът трябва да падне върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор, право на личен стремеж към преуспяване и благоденствие, принадлежност, участие и отговорност към множество общности и групи едновременно.

За да отговорим на новите предизвикателства, които са залегнали в целите на новия закон, а именно: 1. интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му; 2. съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност; 3. придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности; 4. придобиване на компетентности за прилагане на принципите за устойчиво развитие; 5. ранно откриване на заложите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им; 6. формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот; 7. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие; 8. формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин; 9. формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания; 10. познаване на националните, европейските и световните културни ценности и традиции; 11. придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки; 12. придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз, се налага да актуализираме Стратегията за развитието на ЦПЛР-Детски комплекс „Й.Йовков“-град Севлиево. Тя ще определи стратегическата рамка за развитие на институцията в периода 2024-2028 година и е съобразена с редица стратегически документи:

- *Стратегия Европа*
- *Национална програма за развитие: България*
- *Общински план за развитие на Община Севлиево*
- *Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.)*
- *Национална стратегия за учене през целия живот за периода*
- *Национална стратегия за развитие на педагогическите кадри*
- *Национална стратегия за детето*
- *Национална стратегия за младежта*
- *Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства на МОН и Национална стратегия за интеграция на ромите в Република България,*
- *Закон за младежта*
- *Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване*

- *Закон за предучилищно и училищно образование*
- *Закон за защита от дискриминация*
- *Закон за закрила на детето*
- *Областна стратегия за развитие на образованието в област Габрово*
- *Стратегията за развитие на образованието в община Севлиево*

Историческа справка

На 01.09.1955 в нашия град разтваря врати Пионерския дом. Сградата, в която се помещава е строена преди Освобождението в 1870 год., и е използвана като околийско управление. Основната задача на Пионерския дом е да оказва методическа помощ на училищните дружини при организацията на извънкласната работа с учениците от общината. Севлиевските деца растат, творят и мечтаят тук. Първият ръководител е Минчо Минчев. Създадени са кръжоци: Сръчни ръце, Стругарство, Телефонно дело, Тракторно дело, Драматичен театър, Балет и танци, Изобразително изкуство, Акордеон и цигулка, Художествена гимнастика. Така Пионерският дом функционира до 23.04.1990 год., когато на Национална среща в гр. Смолян е взето решение за разформиране на ДПО "Септемврийче". Благодарение на тогавашния Общински народен съвет дейността не прекъсва. Организацията в нашия град се преобразува в Център за работа с деца-Севлиево, финансиран от общината.

През 1994г. с Министерско постановление се обединяват Център за работа с деца с Окръжната станция на младите агробиолози. Разширява се дейността като се обогатява материалната база и формите свързани с природознанието и съвременното селско стопанство.

През 1996г. със заповед на Министъра на образованието от 11.01.'96 Център за работа с деца-Севлиево се преименува в Детски комплекс-Севлиево, който се финансира от общинския бюджет. Директор е Радина Христова. От 01.06.2000 г. с Решение на Общински съвет на Детски комплекс е предоставена сградата на ЦДГ "Слънце" за стопанисване и управление, където се помещава и до днес.

През 2009 година с решение № 71 на Общински съвет-Севлиево, Детски комплекс получава името на почетния гражданин на гр. Севлиево – г-н Йовко Йовков. Извънучилищната дейност в гр. Севлиево няма прекъсване вече 61 години. От 01.08.2016 г. вече е Център за подкрепа за личностно развитие – Детски комплекс „Й.Йовков“.

Раздел I

Устройство, функции и дейности на ЦПЛР-Детски комплекс "Й.Йовков"

1. Устройство на ЦПЛР-ДК

ЦПЛР-ДК е общински център по смисъла на чл. 49, ал.1, т.1 от ЗПУО за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата на децата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Устройството и дейността му се уреждат с Правилник приет с решение на ОбС -Севлиево и се утвърждава от кмета на община Севлиево.

ЦПЛР-ДК е юридическо лице и притежава собствен печат, идентификационен код по БУЛСТАТ и собствена банкова сметка.

Имотите, предоставени за управление и ползване от ЦПЛР-ДК, са публична общинска собственост и са му предоставени със заповед на кмета на община Севлиево.

ЦПЛР-ДК е второстепенен разпоредител с бюджет, определен със заповед на кмета на община Севлиево, след решение на ОбС-Севлиево, считано от 01.04.2014 г.

ЦПЛР-ДК прилага системата на делегиран бюджет при условия и по ред, определени със заповед на кмета на община Севлиево. Директорът утвърждава щатното разписание на длъжностите в ЦПЛР-ДК и съставя бюджета.

Финансирането на ЦПЛР-ДК се извършва със средства от държавния бюджет чрез бюджета на община Севлиево, с дофинансиране от общинския бюджет с решение на Общински съвет-Севлиево, финансирането на дейностите в ЦПЛР и осъвременяването на базата е със средства от проекти, както и дарения.

ЦПЛР-Детски комплекс е със седалище град Севлиево, 5400, общ. Севлиево, обл. Габрово, ул. "Св. Св. Кирил и Методий" 33.

2. Функции

ЦПЛР-ДК осъществява общинската политика за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от 6 до 19 годишна възраст в община Севлиево, като организира и провежда дейности за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата им в областта на науките, технологиите, изкуствата и екологията и опазването на околната среда. Специално внимание се обръща на работата с деца със специални образователни потребности и деца в неравностойно социално положение, като за целта се търси подкрепата на неправителствени организации, на родителите, на местната власт.

Подкрепата включва:

- занимания по интереси;
- кариерно ориентиране на учениците;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- педагогическа и психологическа подкрепа.

Подкрепата се предоставя чрез:

- проучване на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците и създаване на условия за тяхното пълноценно развитие и изява на общинско, областно, национално и международно ниво;
- организиране и провеждане на занимания в групи по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата, екологията и опазването на околната среда;
- организиране на образователна, творческа подкрепа за деца и ученици на общинско, областно, национално и международно равнище, включително и през ваканциите;
- подпомагане на професионалното ориентиране на учениците чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения в областта на науките, технологиите, изкуствата и екологията и опазването на околната среда;
- участие в общински, областни, национални и международни проекти, програми и форуми в областта на науките, технологиите, изкуствата;
- кариерното ориентиране на учениците спрямо подготовката им в ЦПЛР-ДК;
- превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- индивидуална работа с децата и учениците с изяви дарби.
- осигуряване на условия за утвърждаването на децата като активни субекти на своето развитие;
- съгласуване на формите за педагогическо въздействие с потребностите на децата и учениците и съхраняване на българската национална култура и традиции;

3. Дейности и организация на дейността в ЦПЛР-ДК

Образователната дейност в ЦПЛР-ДК се осъществява съгласно План за обучение, като се спазва типовия план за обучение, регламентиран в ДОС за приобщаващото образование.

ЦПЛР-ДК осъществява следните дейности:

1. подпомага интелектуалното, емоционалното и физическото развитие и социалната реализация на децата и учениците в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите;
2. съдейства за ранното откриване на талантите на децата и учениците, стимулира познавателните интереси и творческите способности и насърчава тяхното развитие и реализация;
3. подпомага професионалната насоченост и придобиването на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация;
4. подпомага формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
5. изгражда у децата навици за здравословен начин на живот, устойчивост и неподатливост на множеството вредни влияния и рискови фактори, на които са изложени.
6. съдейства за придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорно гражданско участие;
7. съдейства за формирането на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания;
8. подпомага познаването на националните, европейските и световните културни ценности и традиции и формира приобщаване към националните и общочовешки ценности;
9. осъществява информационна и консултантска дейност с ученици, учители и родители за видовете занимания по интереси и дейности за подкрепа за личностно развитие, за съдържанието и условията на работа в тях;
10. организира колективни и индивидуални, постоянни и временни организационни педагогически форми и изяви на ученици на общинско, регионално и национално равнище;
11. стимулира ученици и учители за постигнати високи резултати в провежданите обучителни и творчески дейности;
12. организира и координира национални и международни изяви на деца и ученици;
13. разработва и участва в национални и международни проекти;
14. участва със свои представители в национални и международни инициативи.
15. съдейства за съхраняването и утвърждаването на българската национална идентичност и поддържа, управлява и развива архивното дело и предоставеното документално наследство, книжовни и литературни ценности;
16. осъществява институционално взаимодействие с местна власт, училища и детски градини, сродни организации, НПО, родители.

Дейността за обучение в ЦПЛР-ДК се осъществява в следните области:

1. науки и технологии;
2. изкуства;
3. други.

Областта „други“ обхваща дейностите, които не се финансират от бюджета на ЦПЛР-ДК. Това са: школа „Инглиштайм“, Спортен клуб по модел изъм „Икар-2010“ - Севлиево, Клуб по спортни и жизнено умения - Севлиево, Шахматен клуб „Логопедичен кабинет, Здравен медиатор и Център по превенция към ОБКБППМН.

Дейността на ЦПЛР-ДК се основава на принципите на:

1. Свободния избор и доброволното участие на всички деца и ученици без разлика на пол, вероизповедание, етническа принадлежност, социално състояние и др.;

2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на обучението в ЦПЛР-ДК;
5. Запазване и развитие на българската образователна традиция;
6. Хуманизъм и толерантност;
7. Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език;
8. Иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите;
9. прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на ЦПЛР- ДК;
10. Автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;

Учебният процес се организира и провежда в организационни педагогически форми.

Дейностите в организационните педагогически форми са:

1. Масови – прояви и публични изяви: конкурси, състезания, фестивали, изложения, прегледи, олимпиади, турнири, игри, празници, образователни, концертни и развлекателни програми, други;
2. Групови – школи, клубове, състави, кръжоци, експедиции с учебна цел и други;
3. Индивидуални – работа с напреднали и изявени деца и ученици от постоянните групи за обучение; с деца и ученици със специални образователни потребности, с деца и ученици в школи по индивидуални музикални инструменти и други.

Обучението в организационните педагогически форми се осъществява в група или в групи, формирани с деца и ученици от една и съща или от различна възраст в зависимост от плана за обучение, от организационно-педагогическата форма и от степента на подготовка на децата и учениците

През ваканциите се формират временно действащи групи за работа с деца и ученици, необхванати в постоянните групи, в съответствие с желанията на децата и възможностите на ЦПЛР-ДК.

Записването на децата и учениците за обучение в педагогическите форми в ЦПЛР-ДК се извършва чрез подаване на заявления-декларации от родителите до директора на ЦПЛР-ДК за желанията на децата и учениците.

Резултатите от дейностите на организационните педагогически форми се представят пред родителите и обществеността на публични изяви с общински, регионален, национален или международен характер.

При осъществяването на учебно-възпитателния процес се стимулира творческия подход, екипната работа, прилагането на интерактивни методи и съвременни информационни технологии. Програмите по различните дисциплини са отворени, мобилни и вариативни и са съобразени с аудиторията, за която са предназначени, а организационните форми на работа отговарят на спецификата на конкретната дейност и предпочитанията на участниците.

Участието на децата в различните форми на дейност, спомага за творческото им развитие и формиране на полезни умения и компетенции за успешна личностна реализация. ЦПЛР-ДК все повече се превръща в социално сигурна среда за обичуване на децата и място за алтернативната им заетост в борбата срещу негативите на обществото ни, които все по-драстично нарастват: агресивност, насилие, наркомания, проституция, алкохолизъм.

Наред със задължителния учебно-възпитателен процес, обвързан със

задължителната преподавателска норма на учителите и учебните програми, ЦПЛР-ДК е домакин на един национален конкурс, който е включен в Националния календар на МОН за изяви по интереси – Национален конкурс „Златна есен-плодовете на есента”. ЦПЛР-ДК е организатор и на традиционен общински фестивал на художествената самодейност „Децата-творци на красотата”, както и съорганизатор на много общински мероприятия и инициативи, свързани със значими дати и събития, важни за нашия град и община. Художествено-творческите ни състави са неизменна част от училищни празници и празници в детските градини в общината.

ЦПЛР-ДК работи в тясно партньорство с училищата и детските градини на територията на община Севлиево, с културните институции и читалища, с Центъра по превенция към ОБКБППМН, като реализира и съвместни изяви с тях.

Учениците от школите на ЦПЛР-ДК са носители на множество престижни награди от национални и международни конкурси, фестивали като доказателство за високия професионализъм на учителите, които работят в ЦПЛР-ДК.

От години работим с деца със СОП и деца в неравностойно социално положение в школите на ЦПЛР-ДК – провеждаме ежегодно празници с тези деца по повод денят на хората с увреждания, за посрещане на дядо Коледа и Баба Марта в друга по различна среда. Привличането на родителите в реализирането на дейността на ЦПЛР-ДК дава своите резултати чрез подкрепа и пряко участие в подготовката на събития по педагогически форми.

Дейността в ЦПЛР-ДК е педагогическа. Всички ръководители на школи са с педагогическа правоспособност и изпълняват задължителна преподавателска норма 700 часа.

Персоналът се дели на педагогически специалисти и непедагогически персонал:

1. към педагогическите специалисти се отнасят: директор и учители
2. към непедагогическия персонал се отнасят: счетоводител и касиер-домакин

Вертикални и линейни връзки на подчинение:

1. учителите са подчинени на директора ;
2. счетоводителят и касиер-домакинът са на подчинение на директора

В ЦПЛР-ДК работят 6 учители, от които 1 нещатен учител и 2 – непедагогически персонал. Освен изпълнението на задължителната си преподавателска норма от 700 часа, учителите изпълняват организационни и методически задачи, свързани с работа по комисии – постоянни и временни за изпълнение на Интегрираната система по Финансово управление и контрол, за организиране на национални и общински конкурси, чийто домакин е ДК, работа по организиране на събития и творчески изяви на школите, които са включени в Годишни календарен план.

В ЦПЛР-ДК ежегодно подават заявления за включване във формите около 400 деца и ученици, разпределени в групи по възраст и равнища на подготовка.

Раздел II

Анализ и оценка на настоящото състояние на ЦПЛР-ДК-Севлиево

1. PEST анализ на външни фактори

Методът, който е използван за изследване на външната среда на ЦПЛР-ДК е PEST анализът се използва за база за анализиране факторите на външната средата, които влияят на организацията. Той е полезен инструмент за анализ за политическата, икономическата, социалната, технологичната и образователната външна среда, като очертава възможностите и заплахите за самата организация.

Абревиатурата идва от английски - Political, Economical, Social, and Technological (Политически, Икономически, Социален, Технологически), като в

последствие се развива до включването на анализ на образованието (Education) и демографски анализ (Demographic).

1.1. Етапи в анализа и оценката на външната среда на ЦПЛР-ДК:

- анализиране на факторите от външната среда, които влияят върху организацията;
- определяне на факторите в нея, които са с най-голямо влияние;
- оценка на избраните фактори с помощта на бална скала;
- определяне на тегловите коефициенти според значимостта им;
- изчисляване на претеглените оценки на всеки фактор за определяне на силата и степента му на влияние;
- определяне на възможностите и заплахите.

1.2. Фактори от външната среда

1.2.1. Политически

Политическата среда, в която функционира ЦПЛР-ДК е важен фактор за развитието на организацията, макар в нашия случай това да не е оказало влияние през всичките години, без значение чия е местната власт.

Проучването на опита на Европейските страни, показва липса на такива звена за извънучилищна дейност. Разработването на проекти и финансирането им по различни програми е начин за осъществяване на подобна дейност. Тъй като училищата в Европа са на целодневен режим на обучение, извънкласната дейност се провежда в самото училище.

Механичното пренасяне на този модел у нас ще разруши дългогодишната традиция за организирани занимания в свободното време на децата извън училище. Проектното финансиране, може да бъде само един от начините за осъществяване на дейността, тъй като тези средства се дават за реализиране на точно определена идея и с приключването на проекта, почти винаги приключва и дейността.

Много сериозен е проблемът с липсата на проектно финансиране на ЦПЛР. Само една национална програма на МОН е предназначена за центровете, в която те могат да бъдат преки бенефициенти, а в останалите- можем да участват само като партньори.

С въвеждането на целодневния режим в училищата има опасност децата да не могат да посещават през деня занятията в ЦПЛР и в същото време училищата да не могат да предложат ефективни занимания по интереси поради липса на подходяща база и подготвени учители.

Всички партии, които участват в работата на Общински съвет –Севлиево, подкрепят съществуването на ЦПЛР-ДК, неговото развитие и утвърждаване, като най-притегателното място в града за ангажиране на децата в свободното им време. Освен средствата от Държавния бюджет по Постановление на МС, ЦПЛР-ДК се дофинансира от общинския бюджет.

Различните политическите възгледи на партиите в Севлиево, не се проявяват по отношение на ДК и положителното отношение на всички пролича при гласуването на Общински съвет за запазването на институцията.

Почти всички реално действащи НПО в областта на превенциите и работа с млади хора търсят партньорството на ЦПЛР-ДК за разработване на съвместни програми и инициативи. Всички местни медии следят дейността и развитието на Комплекса и ги отразяват адекватно.

1.2.2. Икономически фактори

Националната програма за развитие: България 2024 (НПР БГ 2024) е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2024 г. Визията, целите и приоритетите на НПР БГ 2024 са дефинирани на базата на изготвен за целта социално-икономически анализ, както и на получените становища в рамките на публичните дискусии на всеки един етап от изработването на документа. Формулираните цели на правителствените политики ще

осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и дългосрочен план.

Основните предизвикателства, пред които българската икономика е изправена през следващите години, са свързани както с преодоляване на негативните ефекти от глобалната икономическа и финансова криза, така и с преодоляване на натрупани социални дефицити и постигането на по-висока конкурентоспособност на българската икономика. Въпреки че икономиката на България относително успешно преодолява негативните ефекти от кризата, се наблюдава отслабнал приток на инвестиционните потоци и увеличаване на безработицата, особено на младите хора и лицата в трудоспособна възраст без или с ниска квалификация. През 2020 г. се появява и още един изключително важен проблем, който засяга всички отрасли на държавата ни. Това е коронавирусната епидемия /COVID-19/. И през следващите години икономическото възстановяване на страната ще бъде силно свързано с развитието на европейските стокови и финансови пазари и редица процеси, които трудно и в малка степен могат да бъдат повлияни от българското правителство. Същевременно, през последните десетилетия българската икономика изостава спрямо икономиките на страните от ЕС по отношение на ключовите фактори за растеж, а именно качеството на образование, интензитета и качеството на научноизследователската дейност, иновационната дейност и инвестициите в инфраструктура. Това се отразява и върху големите различия между България и ЕС в БВП на глава от населението, както и във високата ресурсоемкост (особено енергийна) на икономиката. Недостатъчният административен капацитет както на местно, така и в специфични сектори на централно ниво, също е съществена пречка за развитие и ефективно прилагане на необходимите реформи. Пренебрегването на тези проблеми и забавянето на адекватните действия на държавата за тяхното решаване има изключително неблагоприятно въздействие върху икономическия растеж в дългосрочен план.

Основните предизвикателства пред възможностите за устойчив растеж са свързани със съществени структурни проблеми като застаряването на работната сила, приспособяването на образованието и професионалното обучение към изискванията на пазара на труда (по специално уменията, свързани с новите технологии), изоставането в областта на науката и иновациите, доизграждането и развитието на инфраструктурата, балансирано развитие на всички райони на страната и ефективното функциониране на публичните институции в услуга на гражданите и бизнеса. Българското правителство ясно осъзнава тези предизвикателства и недвусмислено ги адресира в НПР БГ2024, чрез формулираните в нея политики и мерки. Въпреки ограниченото финансиране, ефективното изпълнение на НПР БГ2024 ще гарантира постигането на заложените цели. Политиките са насочени към генериране на дългосрочен икономически растеж на национално и регионално ниво, както и към осигуряването на ефективно действие на защитните механизми на публичния сектор по отношение на социалното включване и борбата с бедността и преодоляване на последиците от корона вируса.

НПР БГ2024 е интегриран документ за социално-икономическото развитие на България до 2024 г., показващ връзката между приоритетите на ЕС в контекста на Стратегията „Европа: 2024“ и националните приоритети на България. Той обхваща пълния комплекс от действия на държавата в областта на социално-икономическото развитие, като същевременно определя мястото на мерките за постигане на националните цели, чието реализиране е заложено в Националната програма за реформи, Конвергентната програма и всички действащи стратегически и програмни документи.

По своята структура икономиката на Община Севлиево е определено диверсифицирана. Градът има важно транспортно, логистично, административно, културно и икономическо значение както за района, така и в национален и международен контекст. Икономическата обстановка в града е благоприятна за

развитието на ЦПЛР-ДК. Малкият и среден бизнес, както и големите водещи фирми осигуряват достатъчно работни места и дават възможност на родителите да търсят допълнителни занимания за децата си през свободното време. Централното месторазположение на ЦПЛР-ДК, улеснява достъпа на децата.

Община Севлиево не е сред най-богатите общини, но с възможност за финансиране на образователни и културни дейности. Община Севлиево заделя достатъчен бюджет за дофинансиране и издръжката на ЦПЛР-ДК, и поставя неговата дейност като приоритетна в общите усилия на институциите за осмисляне свободното време на учениците от града и околните села. Все повече преуспяващи фирми спонсорират дейности свързани със свободното време на децата и подпомагат участията им в национални и международни конкурси. Има възможности за финансово обезпечаване квалификацията на учители и директори по разработени програми на национално и общинско ниво. ЦПЛР не са включени като бенефициенти по програми на МОН и ЕСФ, което ги лишава от възможността да бъдат допълнително финансирани по проекти. Във връзка с Наредба № 2/ 2003г. за мерките за даровитите деца, община Севлиево има разработена и приета програма за финансово подпомагане на деца, класирани от национални и международни конкурси, олимпиади. Финансовата стабилност на Община Севлиево, дава основание за съществуването и утвърждаването на ЦПЛР-ДК, като институция в системата на образованието.

1.2.3. Социални фактори

Град Севлиево е център, привличащ трудови ресурси и от други градове и характеризира се с концентрация на население с високообразован трудов потенциал. В град Севлиево има не само висококвалифицирана работна сила, което е резултат от образователната структура на населението на територията на града, търсенето на квалифицирани кадри на пазара на труда. Липсата на висши училища на територията на града е проблем във връзка със задържането на младите хора.

Динамиката на регистрираната безработица в Община Севлиево се обуславя, както от цялостното състояние на икономиката в страната, така и от специфичните особености на района. Пазарът на труда в Севлиевска община се характеризира с търсенето и предлагането в отрасли, като селско стопанство, строителство и промишленост. Основните източници на доход в община Севлиево, освен работните заплати са и домашното стопанство и пенсията. Приносът на работната заплата нараства през последните години, пада дялът на пенсията, като източник на доход. Като алтернативен източник за задоволяване на потребности е домашното стопанство. Доходите основно се изразходват за извършване на потребителски разходи, за храна, за покриване на режийни разходи – за жилище, вода, ел. енергия и други. Нарастват и разходите за съобщения, включващи мобилните и интернет услуги. Наблюдаваните процеси на нарастване на заетостта и намаляване на безработицата довежда до повишаване на коефициента на икономическа активност на населението във възрастовата група 15-64 години. Стабилната макроекономическа среда, добрият инвестиционен климат и възможности за фирмите, нарастващата производителност, както и ускоряване на процесите на конвергенция могат да се посочат като основни причини за това развитие. Трудовата и социална заетост на родителите, от една страна води до икономическа стабилност на семействата, но от друга страна не им позволява да бъдат достатъчно време с децата си, да общуват с тях. ЦПЛР-ДК дава възможност за ангажираност на децата в свободното им време, за неформално общуване между учители и ученици и в тази си роля се явява като превантивен център срещу негативите на обществото ни. С въвеждането на задължителното предучилищно образование освен в детските градини подготвителни групи за деца на 5 и 6-годишна възраст са разкрити и в общинските училища.

В ЦПЛР-ДК се обучават безплатно близо 400 деца и ученици. За съжаление у много родители липсва свободно време и мотивация да насочат детето си към школите на ДК и по този начин ги лишават от възможността да усвояват знания и

развиват умения на по-високо ниво от училищното. Установява се трайна тенденция на намаляване на раждаемостта след 2006 г., което е проблем за всички учебни заведения, както и за нас.

Община Севлиево полага големи усилия за интегриране на деца със СОП и деца в неравностойно социално положение от ромски произход със съдействието на НПО, което е част и от разработената стратегия на ДК за работа с тези деца. Основната цел в общинската програма за развитие на социалните услуги е да превърне град Севлиево в територия с достъпни, разнообразни и качествени социални услуги, които допринасят за подобряване качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценната реализация и грижа за възрастни и деца с различен статус и групи в риск. За реализиране на целите на Стратегията се предвижда развиването на ефективна система от социални услуги, отговарящи на нуждите на потребителя (общността и индивида), осигуряваща равен достъп, достатъчност на услугите и непрекъснато подобряване на качеството им. В Програмата са включени социални услуги за: деца и семейства в риск; деца и възрастни с увреждания, социално слаби, самотни възрастни хора, от ромското малцинство, жени и деца, жертви на домашно насилие и трафик на хора, лица със зависимост към психоактивни вещества или преминали лечение на зависимост.

Институциите и НПО, които изпълняват социалната програма на Община Севлиево, търсят съдействието на ДК в мероприятията от направленията „Образование“ и „Култура“.

1.2.4. Демографски фактори

Поради голямата ангажираност на родителите, заниманията в ЦПЛР-ДК се явяват възможност за поемане на част от родителските функции по възпитанието и личностното развитие на децата. За съжаление не се забелязва положителен прираст на населението в Севлиево. Трябва да се има предвид, че раждаемостта е най-голяма сред ромското население и все повече български семейства остават с по едно дете в стремежа си да се утвърдят на работното си място или поради липса на финансови възможности. Полагат се много усилия от страна на местната власт, от НПО за превантивна работа с ромското население и обхващането им в училищата. Наблюдава се увеличаване броя на деца със СОП, което налага разработването на индивидуални програми за работа с тези деца и обучаване на учителите за работа с тях.

Проблем за Севлиево, както и за цялата страна, си остава „изтичането на мозъци“. Голяма част от младите хора напускат страната, в стремежа си за по високо платена работа и по добро кариерно развитие. Малко са младите учители, които изцяло са отдадени на професията си. Голяма част от тях работят на втори трудови договори, които не са свързани с образователната система. В ЦПЛР-ДК работят учители, от които 1 е пред пенсионна възраст, но липсват подготвени млади кадри, които да поемат работата в школите, които имат своя специфика.

1.2.5. Технологични фактори

През XX век човечеството започна да използва нови технологии, непознати за предишните епохи. Разработката и внедряването на компютрите в различни сфери на живота даде възможност за лесна и бърза комуникация, както и възможност знанията да бъдат представяни в електронен вид. Глобалната мрежа - интернет се използва в целия свят за разпространение на информация, като средство за сътрудничество без значение на разстоянията и географското положение. Развитието на информационните технологии предполага все по-нови и нови възможности за обучението.

На 18 декември 2006 г. Европейският парламент и Съветът на ЕС приеха препоръки относно ключовите компетентности за учене през целия живот. Тези препоръки влизат и в работните документи на Европейската комисия за гарантиране на качествено и модерно образование, нужно за XXI век. Бъдещият растеж и устойчивото развитие предполагат обезпеченост на младите хора с компетентностите и по-добро образование. Една от тези осем ключови компетентности е дигиталната

компетентност/ИКТ/, като особено се подчертава увереното и критичното използване на компютрите за намиране, оценяване, съхраняване, произвеждане, представяне и обмен на информация, за общуване и участие в мрежи със сходни интереси чрез Интернет.

За съжаление Центровете за подкрепа в цялата страна бяха лишени от участие в проекта на МОН „ИКТ в училище“, което доведе до невъзможност за обновяване на компютърните кабинети, което в условията на настъпилата пандемия се оказа изключителен проблем при реализиране на он-лайн обучение. Интернет пространството осигурява възможност да се поддържа служебна фейсбук страница и официален сайт на ЦПЛР-ДК. Съществува изградена мрежова връзка между всички ЦПЛР в страната. Създадената група на ЦПЛР във фейсбук дава възможност да се обсъждат новите нормативни документи, свързани със ЗПУО, проблеми и перспективи за развитието на ЦПЛР. Националният календар за изяви по интереси на МОН се обсъжда на национални съвещания на директорите на тези звена, за да се избегне съвпадение на дати и статuti за тези конкурси. Интернет връзката дава възможност за бърза обмяна на мнения с колеги от страната и вземане на решения по въпроси, касаещи дейността на ЦПЛР, както и за непрекъснат контакт на ръководителите на групи с техните възпитаници и родители, когато ситуацията в страната налага он-лайн обучения.

1.2.6. Правни фактори

За нуждите на анализа ще се анализират и правните фактори свързани с образованието. При анализа е използван материал от „Българско списание за образование“, статия на Динко Господинов, преподавател в СУ „Климент Охридски“

В статията се анализира новоприетият Закон за предучилищното и училищното образование. Анализирани са мотивите за приемането на закона, целите на закона и основните новости, които се въвеждат с него. Открити са и главните недостатъци, които законът съдържа. Тъй като подкрепяме статията сме цитирали част от нея:

„През м. октомври 2015 г. бе приет Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), който се свързва с много очаквания за внасянето значими промени в системата на нашето средно образование.“

Причини за приемането на ЗПУО. Още в края на 90-те години на м.в. стана ясно, че приетият през 1991 г. Закон за народната просвета (ЗНП) вече не отговаря на изискванията и е необходимо да се пристъпи към приемането на изцяло нов закон, който да го замени. В периода след 2000 г. бяха предприемани няколкократно опити за разработването и приемането на такъв закон, които по различни причини не бяха доведени до успешен край. Приетият през 1991 г. ЗНП отдавна не отговаря на съвременните образователни тенденции, въпреки, че е многократно променян и допълван. Разбира се, следва да се отчита, че ЗНП беше разработен и приет в самото начало на демократичните промени у нас и неговата основна задача бе да осигури деидеологизирането на системата на средното образование и нейното изграждане на нова, демократична основа. През този период не е било възможно да се предвидят всички бъдещите промени в средното образование, а и законът не си поставя такива задачи. Затова и ЗНП е пределно кратък и твърде общ, като идеята е била той да се конкретизира с правилника за неговото прилагане, както и с държавните образователни изисквания. Оскъдната законова материя обаче превръща това конкретизиране в дописване на закона в правилника и възпроизвежда един стар недостатък на нормативната уредба в нашата страна отпреди 1989 г., а именно използването не на законови, а подзаконовни нормативни актове. Впоследствие непълнотите на закона предизвикаха необходимостта от приемането на Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план.

През изтеклия почти четвърт век от приемането на ЗНП настъпиха сериозни промени в образователната теория и практика. В образованието широко навлязоха съвременните информационни технологии, утвърди се компетентностният подход, на

дневен ред се появи проблема за валидирането на компетентностите. Сериозни промени настъпиха по отношение на децентрализацията на управлението на системата на средното образование и разширяването на училищната автономия. Под влиянието на продължителната социално-икономическа криза през преходния период в системата на нашето средно образование възникнаха множество проблеми, които сериозно влошиха качеството на предлагания от него продукт. Повечето от тези проблеми са резултат от действието на външни фактори – политически, икономически и социални. Например вследствие на икономическата криза, но и поради политически причини средствата отделяни за финансиране на системата на предучилищното и училищното образование са били далеч под средното равнище на страните от ЕС, поради което в продължение на години тя функционира в състояние на перманентно недофинансиране. В условията на икономическа криза и преобладаващ дребен бизнес, ориентиран към сектора на търговията на дребно и услугите (до момента около 50 % от регистрираните у нас фирми работят в тази сфера и са с персонал до 5 души) липсва стимулиране от страна на икономиката на по-високото образование и квалификация. Отрицателната демографска тенденция също оказва силно неблагоприятно въздействие върху детските градини и училищата. В резултат на действието на много фактори системата на средното образование силно влоши качеството на предлагания образователен продукт. Ниското качество на образованието намира израз и в недобра професионална подготовка на подготвяните специалисти, съществува сериозно разминаване между подготвяните специалисти и търсените на пазара на труда. Твърде високо е равнище на регионалните различия в качеството на образованието, значителен е относителен дял на учениците, отпадащи от училище. Остри образователни проблеми съществуват при ромския етнос, където относителният дял на неграмотните достига според различни изследвания до 12-15 %. Проявява се сериозен отлив от учителската професия, има много нерешени проблеми по отношение на подготовката на учителски кадри и на обучението и развитието на човешките ресурси в училищните организации. Финансирането на училищата посредством делегираните бюджети не е обвързано с качеството на предлагания от тях образователен продукт. За съжаление системата на нашето средно образование заема устойчиво последното място по конкурентоспособност измежду страните в ЕС. Резултатите от проведените изследвания по международната програма PISA също поставят нашата страна в много неблагоприятна позиция. Проблемите, свързани със състоянието на средното ни образование намериха отзвук не само у нас, но и в редица международни институции. Например след приемането на България в ЕС Европейската комисия неколнократно е отправяла препоръки за разработването и приемането на нов закон за училищното образование. Една от седемте препоръки на ЕК към нашата страна за периода 2013-2014 г. е именно приемането на закона за училищното образование.

2. Цели на закона.....Формулираните цели са твърде много, от различен йерархичен порядък, не са открити главните цели. Също така реализирането на целите изискват твърде много ресурси, които не е ясно как в условията на очертаващите се бюджетни рестрикции през следващите години могат да бъдат осигурени.

3. Основни нововъведения в закона.ЗПУО е замислен с идеята да функционира без правилник за неговото прилагане. Поради това законът е широко обхванен, подробен, много добре е изразен стремежът към конкретност и точност чрез дефиниране на основните термини. Законът въвежда структурна промяна в системата на средното образование..... Тази структурна промяна води съответно до необходимостта от създаването на нови вид училища в което да се обучават учениците от I ви до X клас – обединени училища (чл.38)..... В закона е определено сериозно място на подкрепата на личностното развитие на децата и учениците. Опитът за излизане извън досегашните рамки на работата с деца със СОП също може

да се оцени положително, но все още съществуват много неясноти относно практическото реализиране на тази част на закона.

4. Слабости на закона Освен посочените, към по-малките нововъведения на закона могат да се посочат забраната за обособяване на паралелки на етнически признак (чл.99), регламентирането на училищния план-прием, въведената законова процедура за оценяване на проектите за познавателни книжки, учебници и учебни помагала, бележника за кореспонденция с родителите, професионалното учителско портфолио, етичния кодекс на училището, квалификационните кредити за учителите, атестирането на педагогическите специалисти, изискването в чл. 281/2/ средствата в държавния бюджет за образование да не са в размер по-нисък от предходната година и др. Наред с постиженията законът съдържа и редица слабости, които въпреки дългия период предхождащ приемането му не бяха преодолени. Като по съществени от тях могат да се посочат: Несполучлив подход по отношение на проблема с качеството на средното образование. Промените в областта на учебните планове, самооценяването на институциите и външното оценяване не са в състояние да решат проблема с ниското качество на образованието. Върху него влияят много променливи, като качеството на учебните планове и програми, на учебниците и учебните помагала и тяхното наличие сред учениците, качеството на подготовката на учителите и участието им в непрекъснатото образование, качеството на материалната база и др. Повече от ясно е примерно, че качеството на образователният продукт създаван от системата на средното образование не може да надхвърля качеството на учителите, ангажирани в процеса на обучение. Въпреки отдавна съществуващите проблеми с качеството на подготовката на учителските кадри законът не засяга тази материя. При всичките отдавна проявили се недостатъци на съществуващия вариант на подготовката на учители, който най-точно може да се обозначи като тип ширпотреба в него не се разглежда учителската подготовка, единствената новост е споменаването на термина стажант-учители. Не е случайно, че според данните на НСИ в периода след 2010 г. студентите у нас в учителските специалности варират приблизително между 15 и 20 хиляди (бакалаври и магистри), а същевременно относителният дял постъпващите от тях на работа като учители е под 0,2 %. Постигането на по-високо качество на образованието не е възможно и с оглед на запазените варианти на финансиране чрез делегираните училищни бюджети. Формирането на делегираните бюджети на основата на броя на обучаваните в училището ученици без отчитане на качеството на предлагания образователен продукт се оказва твърде грешен подход, който превърна отделния ученик в купчина банкноти и допринесе в значителна степен за сричане на качествените параметри в дейността на училищата. Съществуващият вариант на делегираните бюджети заложи върху наивната представа, че училищата ще се конкурират за привличането на ученици, а чрез тях и за набирането на по-голям училищен бюджет посредством предлагането на по-високо качество на образованието. Нищо подобно, в условията на доминираща в страната икономика на битовите услуги се оказва, че икономическите стимули за получаване на по-високо образование са твърде слаби и не стимулират конкуренцията между училищата за по-високо качество. Всъщност се получи в по-голяма степен точно обратното – училищата се конкурират за набирането и задържането на ученици чрез понижаване на изискванията към тях. В това отношение едва ли може да се очаква, че в бъдеще с приемането на държавния образователен стандарт за училищното финансиране ще се получи промяна, излизаща извън рамката на закона. Съществуващият вариант с делегираните бюджети генерира проблеми и с учителските заплати. Формирането на училищните бюджети основно в зависимост от броя на учениците в училище води до различия в заплащането на учителите произтичащи не толкова от характеристиките на техния труд, колкото от външни на училището фактори, каквито са демографските и икономическите и които не се отчитат понастоящем в достатъчна степен от диференциацията в единния разходен стандарт. Например в големите населени места

има повече деца и това позволява на част от училищата да привличат по-голям ученически контингент и да си осигуряват по този начин по-голям бюджет. В по-малките населени места обаче демографските тенденции са значително по-неблагоприятни, което се отразява както върху броя на учениците в училищата, така и върху техните бюджети. А съществуващата демотивация сред учителите не би могла да бъде ограничена чрез различно заплащане за еднакъв труд. Законът съдържа и съществени пропуски в частта за обучението и развитието на учителите (раздел III-ти, глава XI на закона). Въвеждането на квалификационни кредити (чл.222/2/) е положително, но недостатъчно условие за постигането на значима промяна. А тази промяна е необходима в най-голяма степен по отношение на обвързването на продължаващото обучение с изпълняваните трудови задачи от учителите и с целите на училищните организации. Би следвало при финансирането от МОН програми за обучение не само да се присъждат квалификационни кредити, но и да се оценява най-важното – в каква степен съответното обучение намира приложение в работата на учителите, каквато практика съществува в много страни от ЕС. Не са ясно определени в закона функциите на бъдещите РУО. Предоставянето от тяхна страна на методическа подкрепа не може да се изчерпва само с провеждането на учебни часове и участие в приобщаващо образование. В сферата на училищното образование законът отново предоставя на общините основни обслужващи функции, което води до дезангажиране на местното самоуправление от образователните проблеми. Както се посочва по този повод в становището за закона на Националното сдружение на общините в България: „Предлаганият проект не предвижда съществени промени в правомощията на общините – запазват се съществуващите отговорности, като в допълнение се въвеждат и нови... Общото впечатление е, че общините отново няма да имат реални права върху управлението и контрола на образователните институции – така например представители на месните власти участват в Обществения съвет, но решенията на този орган не водят до ангажимент на директора за тяхното изпълнение. Със запазването на съществуващата система ще продължи демотивацията на местните власти, а оттам и намаляване ефективността на тяхната работа”[5,с.1]. Изключително голяма слабост на закона е, че той отново не урежда достатъчно конкретно реда за провеждане на конкурсите за директори на детски гради и училища. Имено липсата на подобна уредба в ЗНП е причина за редица деформации при провеждането на конкурсите. През периода на тяхното въвеждане в конкурсите бяха внасяни многократни промени, които обаче не промениха същността им. Част от използваните за селекция методи бяха неадекватни спрямо подбора на управленски кадри, като част от тези „методи” не биха могли да бъдат открити в нито едно пособие по УЧР или за подбор на човешки ресурси. Със запазването на досегашния начин на провеждане на конкурсите се възпроизвежда и основната им слабост – предварителният подбор на кандидатите се извършва още преди конкурса, а впоследствие конкурсите служат само за формалното легитимиране на този избор. Сериозен пропуск на законовата уредба е и липсата на мандатност за директорите на детски градини, училища и обслужващи звена. Независимо от многото нововъведения ЗПУО не съдържа адекватни инструменти за решаването не само на проблема с качеството на образованието, но и на други значими такива като регионалното неравенство между учениците, отпадащите от училището ученици, децата и учениците от ромския етнос, обучението и развитието на човешките ресурси в училище и др. Окончателното реализиране на закона ще зависи в значителна степен от качеството на държавните образователни стандарти и други допълнителни документи, които предстои да бъдат разработени и публикувани. Още отсега обаче може да се прогнозира, че законът няма да е дълготраен. /Динко Господинов, Българско списание за образование бр.2, 2015г./

2. Прогнозиране на бъдещото влияние на факторите от външната среда, чрез PEST матрица (фиг.1)

Оценка на факторите:

С положителни числа от 1-5 се изразява позитивно въздействие на факторите от външната среда, а с отрицателни от -1 до -5 – негативното. Най-голямата положителна стойност на притегления дял ще представлява най-добрите възможности от външната среда, а най-големите отрицателни – най-големите заплахи.

фиг.1 Матрица на PEST анализ

Фактори от външната среда	Рейтинг	Относително тегло	Притегателен дял
Фактор 1 Политически	3	14	<p>1. С новия ЗПУО, ИПУ продължават дейността си като ЦПЛР За първи път след 1989 г. има ясна държавна политика за приобщаващото образование, в частност ЦПЛР (+5)</p> <p>2. Като основна цел в ЗПУО се поставя интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му (+5)</p> <p>3.Липса на модел на ЦПЛР в Европа(-3)</p> <p>4.Механично пренасяне на Европейски модели, без да се отчита положителния български опит за извънкласна дейност в ЦПЛР (-2)</p> <p>5. Не даване на възможност за финансиране чрез проекти по програми на МОН и ЕСФ, тъй като ЦПЛР не са бенефициенти (-5)</p> <p>6.Липса на подходяща база за извънкласна дейност в училищата(4)</p> <p>7.Силна подкрепа от Общински съвет-Севлиево (5)</p> <p>8. Запазване на дейността на ДК, без да се вменяват нови функции /+5/ 5+5-3-2-5+4+5+5=14</p>
Фактор 2 Икономически	5	19	<p>1.Нарастване на БВП за образование (+4)</p> <p>2. Опити за регламентиране на държавно финансиране на ЦПЛР с Постановление на МС (+2)</p> <p>3.Откриване на ЦПЛР-ДК в страната (+1)</p> <p>4.Община Севлиево-икономически стабилна (+5)</p> <p>5.Нарастване броя на даренията(+1)</p> <p>6.Финансово обезпечена общинска и национална квалификационна програма за учители (+3)</p> <p>7.Общинска програма за отпускане на стипендии за даровити деца (+2)</p> <p>8.Осигурено дофинансиране на ЦПЛР-ДК от</p>

			<p>Бюджета на Община Севлиево (+5) 9. Икономически стабилни семейства (+3) 10. ЦПЛР не са бенефициенти по програми на ЕСФ и на МОН (-5)</p> <p>4+2+1+5+1+3+2+5+3-5=9</p>
Фактор 3 Социален	6	8	<p>1. Висок процент на заетите в труда. (+4) 2. Увеличаване доходите на населението. (+4) 3. Липса на време от страна на родителите за отглеждане и възпитание на децата си. (-2) 4. Заниманията в ЦПЛР-ДК, заместват родителските грижи в свободното време на децата. (+3) 5. Увеличаване на ромското население. (-3) 6. Наличие на общинска социална програма, която вкл. направления „Образование” и „Култура”. (+3) 7. Вкл. на НПО и ЦПЛР-ДК в изпълнението на Общинската програма в частта за работа с деца със СОП. (+4) 13. Липса на достатъчно подготвени кадри за работа с таланти деца (-5) 14. Липса на подкрепяща среда за деца със СОП в ЦПЛР-ДК (-5) 16. Безплатно обучение в педагогическите форми на ЦПЛР-ДК +5 4+4-2+3-3+3+4-5-5+5=8</p>
Фактор 4 Демографски	6	8	<p>1. Севлиево е добър град за живеене (+3) 2. Голям брой ученици на територията на града, които са потенциални ученици и на ДК. (+5) 3. ДК-разположен в близост до центъра на града. (+4) 4. Много млади хора завършили ВУ и напускат страната, респ. Севлиево. (-4) 3+5+4-4=8</p>
Фактор 5 Технологичен	1	5	<p>1. Интернет връзка със сродни на ЦПЛР-ДК организации. Фейсбук група на ЦПЛР (+5) 2. Остаряла материална база и остаряла техника в ДК (-5) 3. ЦПЛР не бяха бенефициенти по програмата на МОН „ИКТ в училище” -5/ 5-5-5=5</p>
Фактор 6 Правен	2	13	<p>1. За първи път стандарт за приобщаващото образование (+3) 2. Дневници с нов сигнатурен номер за ЦПЛР (+5) 3. Нов план за обучение (+2) 4. Нов Правилник за УД на ЦПЛР, съобразен със ЗПУО (+5) 5. Общините с по-големи правомощия</p>

			спрямо ЦПЛР (+3) 6. Поставянето на абривиатурата ЦПЛР пред ДК ще затрудни обществеността и родителите за предмета на дейност в (-3) $3+5+2+5+3-3=13$
Оценка на заплахите			От рейтинга на резултатите, получени при изчисление на притегателния дял, се установява, че няма фактор с отрицателен знак, което намалява риска от сериозна заплаха за институцията. С най-нисък рейтинг са технологичните фактори (+5), което означава, че организацията изостава по-отношение на съвременен технологично оборудване. Политическите фактори отчитат рейтинг 2 при скала от -5 до +5, което означава, че те по скоро помагат, отколкото да са заплаха за организацията. От възможностите на останалите фактори, ще зависи и тяхното по нататъшно влияние.
Оценка на възможностите			С положителен рейтинг са икономическите фактори (19), но тази оценка се дължи на икономическите фактори от микросредата (икономическото състояние на Община Севлиево). С най-висок рейтинг са социалните и демографски фактори, които отчитат добър жизнен стандарт на живеещите в Севлиево и осигуряват на организацията достатъчен брой ученици (клиенти). Община Севлиево е източника на финансови и материални ресурси за организацията. Правните фактори също са с положителен рейтинг /13/, новият ЗПУО, осигурява съществуването на ЦПЛР-ДК в системата на образованието и регламентира правната рамка на дейността.

От анализа на външните фактори могат да се направят следните изводи, които имат пряко отношение към организацията:

1. ЦПЛР-ДК се развива при благоприятна външна среда, която се обуславя от правната рамка, свързана с новия ЗПУО.
2. С новия ЗПУО се дават по-големи правомощия на общините за развитие на ЦПЛР- Правилникът за устройството и дейността на ЦПЛР-ДК се приема с Решение на ОбС-Севлиево.
3. Не е ясна рамката за държавно финансиране на дейността.
4. Финансовите възможности на Община Севлиево позволяват да дофинансират ЦПЛР-ДК
5. Севлиево е град с голямо търсене на занимания за децата и учениците в свободното им време, поради голямата ангажираност на родителите и желанието им да развиват талантите и дарованията на децата си.
6. ЦПЛР-ДК е разположен в близост до центъра на града и до училища и детски градини
7. ДК има подкрепата на политическите партии в града, на местната власт и на НПО, с които работи.

8. Всички, които ръководят педагогически форми в ЦПЛР-ОДК са педагогически специалисти, със статут на „учител“.
9. Медите проявяват интерес към дейността на ЦПЛР-ДК и непрекъснато публикуват материали и излъчват репортажи от мероприятията на ОДК.
10. С ПМС 36 от 20.02.2015 г. за първи път се прави опит да се делегират самостоятелни бюджети на ЦПЛР на базата на брой деца в общинските училища, без държавните и подготвителните групи, които също се обучават в ДК.

3. *SWOT* анализ

Целта на *SWOT* анализа е чрез избора на стратегия да се използват силните страни на организацията и външните възможности за сметка на слабите страни и заплахите.

За анализа на възможностите и заплахите от външната среда и силните и слабите страни на ЦПЛР-ДК е използван методът „Мозъчна атака“, като са посочени въпросите, които си задава екипът.

• *рамка на SWOT анализ*

А/ Вътрешни фактори, които очертават силните страни на ЦПЛР-ДК в управлението и организацията, в учебно-възпитателния процес, финансите и други:

Въпросите, които си задава екипът, с цел определяне на силните страни, са:

- дали организацията разполага с достатъчно финансови ресурси, за постигане на своите цели, за да разчита на изпълнение на замисления проект или стратегия;
- дали има опит, контакти, компетентност, които я правят най-конкурентноспособна при осъществяването на стратегията;
- дали сферата, в която се реализира стратегията, съществува конкуренция и какво е мястото на организацията в тази сфера;
- с каква легитимност и доверие се ползва сред финансиращите, сред целевите групи, сред общинските и държавните институции и останалите органи;
- какви са мащабите на организацията и доколко би могла да отдели собствени ресурси за осъществяването на стратегията;
- дали организацията разполага с някакво социално предимство, спрямо другите организации в сектора.

В отговор на тези въпроси се очертават посочените в таблицата **силни страни** на ЦПЛР-ДК.

Б/ За да се определят **слабите** страни на организацията, екипът се е ръководил от следните въпроси:

- дали организацията, като се ангажира с проекта няма да влезе в противоречие със собствената си генерална цел;
- дали осъществяването на новостта няма да доведе до отслабване на конкурентната позиция в други области;
- дали новостта ще наложи използването на ресурси, с които организацията не разполага;
- дали новостта няма да измести други идеи, които имат шансове за финансова подкрепа и реализация.

В отговор на тези въпроси се открояват посочените в таблицата **слаби** страни на ЦПЛР-ДК.

В/ Външни възможности за организацията

Въпросите, с цел определяне на благоприятните външни възможности са:

- съществува ли обществена потребност, която реализацията на новата стратегия може да задоволи;
- дали има кой да финансира новата стратегия;
- дали нараства доверието на целевите групи във възможностите на

организацията и ще съдейства за решаването на проблемите на организацията;

- доколко правната среда стимулира изпълнението на тази новост.

Г/ Външни заплахи

Въпроси с цел определяне на външните заплахи:

- съществуват ли външни фактори и условия, които биха затруднили реализацията на новата стратегия;
- има ли други новости и подходи, чрез които проблемите на целевата група могат да се решат по успешно;
- има ли приоритети на финансиране на определени дейности

<i>Силни страни</i>	<i>Слаби страни</i>
<ul style="list-style-type: none">• ЦПЛР-ДК- в системата на образованието с нормативната уредба на МОН и осигурено финансиране;• Свободен избор на вида и формата на школата;• място за духовно здраве и изграждане личността на децата;• превантивен център срещу негативни влияния на улицата;• Безплатно обучение;• Висококвалифицирани преподаватели;• Участие на учителите в квалификационни курсове, за усвояване на нови компетенции свързани с методиката на преподаване, както и с лични компетенции-работа с компютър,чуждоезиково обучение,умения за работа в екип и др.;• Осигуряване на летни занимания за всички деца от града, независимо дали са се обучавали в школите на ДК;• Мотивирани ученици;• Няма задължителен характер;• В системата на МОН;• Силна финансова подкрепа от Общината;• Традиция – 65 г. организирана извънкласна дейност в Севлиево;• Разнообразие на формите-наука,изкуство,екология и оп.на околната среда• Заниманията се водят в извънучилищна обстановка;• Запълва, осмисля свободното	<ul style="list-style-type: none">• Остаряла материална база като оборудване;• Не всички занятия се провеждат в ЦПЛР-ДК, изнесени форми;• Ограничен контрол над работата на изнесените школи;• Текучество на ученици през годината;• Не всички школи са оборудвани с подходящи материално-технически средства;• Не добра успеваемост по време на он-лайн обучение,когато ситуацията налага това;• Учениците от крайните квартали трябва да пътуват до Комплекса;• Намаляващ интерес към учителската професия и като резултат застаряващ педагогически състав и недостатъчен брой на младите висококвалифицирани и мотивирани специалисти;• силна феминизация на учителската професия.• Няма изградена подкрепяща среда за деца с физически увреждания;• Липса на разкриване на нови школи, поради ограничен щат;• Трудна комуникация с директорите на училища за изнасяне в актовите им зали на художествените продукти създадени от школите

<p>време на учениците;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Възможност за участие в национални и международни конкурси; • Възможност за по-голяма творческа свобода на учителите; • Приемственост в художествените състави ; • Достъпност за всички деца от града; • Почти централно местоположение на ДК; • Обществена и медийна подкрепа; • Педагогически стаж на ръководителите на школи; • Допустимо скъсена дистанция между учители-ученици, партньорски отношения; • Единствен по рода си ЦПЛР в област Габрово за усвояване на допълнителни знания и компетенции през свободното време в областта на науката, технологиите, изкуството и екологията и оп.на ок.среда; • ДК е основен организатор и домакин на един национален конкурс, вкл.в Календара на МОН и един общински конкурс; • Осигурява художествената програма на градски празници и чествания; • работа в екип; • изнесено обучение за деца със СОП. • В ДК могат да се обучават безплатно всички деца, без оглед на финансово, социално и етническо положение. 	
<p>Възможности</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съществува обществена потребност от извънкласна дейност с цел осмисляне свободното време на учениците и развитие таланта на детето; • Разработване и търсене на възможности за финансиране по проекти; • Нарасналата агресия сред децата 	<p>Заплахи</p> <ul style="list-style-type: none"> • Увеличаване на частните школи; • Преминаването на училищата към целодневна организация на учебния процес; • Финансиране на извънкласната дейност в училищата; • В новия закон за ПУО ДК са част от центрове за подкрепа за

<p>изисква възможности за ангажираност в свободното време;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съвместни инициативи и проекти с НПО и сродни организации; • Пътуващи, гастролиращи състави на ДК в училищата и детските градини с цел търсене популяризиране на дейността на ДК. • Спонсориране от големи преуспяващи предприятия ; • партньорства с медиите; • реклама в медиите; • реклама по училища; • партньорства с училища и детски градини. • Дарения от родителите • Осигуряване на допълнителни средства за квалификацията на учителите от ДК; • Актуализиране на учебните програми на учителите, спрямо новите нагласи и възможности на учениците и прилагане на нови интерактивни методи и съвременни технологии в учебно-възпитателния процес. • Широко отваряне на всяка школа и коопериране с останалите школи за съвместни продукции, които да се изнасят пред публика . • Тясно сътрудничество между училищата и ДК за насочване на таланти деца към школите, както и деца с проблеми в поведението с цел превенция. • Участие на родителите като партньори във всички мероприятия и дейности на ДК. • Поддържане на връзките с обществени, културни и научни институции и тяхното привличане за съвместни прояви и проекти. 	<p>личностното развитие и могат да изгубят своята самостоятелност като институция.;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Липсват млади подготвени кадри за работа с даровити и таланти деца. • Липса на подходяща материална база, която да отговаря на съвременните изисквания за провеждане на учебно-възпитателен процес, вкл. дистанционно обучение; • Ползване на различни бази, без да са предоставени за ползване от ДК;
--	--

От посочените, чрез метода „Мозъчна атака“ силни страни на ЦПЛР-ДК могат да се направят следните изводи:

- Свободният избор на детето и неформалното общуване в групата, прави ЦПЛР-ДК привлекателно място за децата и учениците от Севлиево.
- Работи се с деца от различни училища, на различна възраст, но с общи интереси, което ги кара да се възприемат като една общност.
- Турнетата на съставите в страната, за участия в конкурси и фестивали, дават възможност децата да живеят заедно, да проявяват своя характер и същевременно да го променят, ако той не се възприема от групата.

- Голяма роля за ефективността на работата в Детския комплекс и реализацията на възпитателните възможности има личността и свободата на учителя. Учителите сами разработват програмите си за осъществяване на учебно-възпитателния процес в школите. Прилагат нови подходи и методи, които ги правят партньори на учениците, а не безспорни авторитети.
- Индивидуален подход към всяко дете и възможност за неговата лична изява. Изключително много се работи върху личността на ученика-инициативен, с възможности да работи заедно с другите, да умее да решава проблеми, да се справя в ситуации, да умее да мисли и да предлага собствени идеи.
- Работи се за професионалното ориентиране на учениците и много от тях продължават образованието си в университети със сходни на школите специалности.
- Гражданското образование е в основата на работа във всички школи. Уважението към различието, социалното сближаване, активното гражданско участие и межкултурния диалог са в основата на възпитателния процес.
- Популяризирането на дейността на ЦПЛР-ДК, чрез отразяването на събитията, организирани от ЦПЛР-ДК в медийното пространство, дават възможност за запознаване на родителите и обществеността с успехите на децата.
- Участието на директора и учителите в общински и национални форуми по проблемите на образованието, извънкласната работа и свободното време на децата с доклади, мнения и предложения допринасят за утвърждаването на тези центрове, като най доброто училище за личностното развитие на ученика в свободното му време и търсене на мястото им в образователната система.

Като най-слаба и проблемна страна се оказва материалната база и нерегламентираното финансиране на ЦПЛР-ДК. Всяка година финансирането на тези звена се определя с Постановление на МС, без ясни критерии. Издръжката на базата и текущите разходи са поети изцяло от Община Севлиево. ЦПЛР-ДК търси възможности и за собствени приходи от концертна дейност, от продукцията на школите, както и от спонсори и родители.

С новия ЗПУО се отварят нови възможности пред ЦПЛР-ДК. За първи път има Стандарт за приобщаващото образование и утвърден от министъра План за обучение, който е по-благоприятен от досегашния, който дори не беше утвърден. Друга възможност, която има пред организацията, е широко отваряне на всяка школа и коопериране с останалите школи за съвместни продукции, които да се изнасят пред публика и пред училища и детски градини.

Ако проследим внимателно това, което се постига в школите на ЦПЛР-ДК, ще установим, че там на практика вече са приложени голяма част от идеите, заложи в новата Концепция за развитие на образованието, в частта основни цели и задачи на предучилищното и училищното образование по отношение личността на ученика. Считаме, че на този етап няма реална заплаха за институцията.

Раздел III Стратегия за развитието на ЦПЛР-ДК

I. Визия на ЦПЛР-ДК

Утвърждаване и развитие на ЦПЛР-Детски комплекс като стратегическа образователна и възпитателна среда, в свободното от учебни занятия време на децата

от Севлиево, която насърчава и подкрепя всяка отделна личност в нейния стремеж към личностна изява и творческо развитие в областта на науката, изкуството и екологията и опазването на околната среда и е отворена за промени и иновации.

II. Водещи принципи при изпълнение на стратегията

При изготвянето на Стратегията за развитие на ЦПЛР-ДК-Севлиево сме се ръководили от следните принципи:

Законосъобразност	Всички цели, приоритети, мерки и конкретни действия съответстват на Конституцията на Република България и произтичат от законите и другите нормативни актове.
Ориентираност към личността	Най-важната задача - успехът на отделната личност.
Равен достъп до образование	Всеки ученик постъпил в ЦПЛР-ДК има право да получи качествено образование, което отговаря на нуждите и способностите му.
Сътрудничество	Успешната образователна и възпитателна политика от концепцията до изпълнението се основава на широко участие в сътрудничество с други институции – детски градини, училища, местна власт, НПО, родители
Отговорност	Целият персонал на ЦПЛР-ДК, носят отговорност за постигане на трайни ефекти с дългосрочно въздействие.
Гъвкавост	Образователната и възпитателната дейност е ориентирана към многообразието на личностни потребности и предоставя възможности за свободен избор на обучаваните.
Единство в многообразието	Обучението, подготовката и възпитанието на децата и младите хора се осъществяват в рамките на единна културно-образователна среда, която създава гаранции за защита и развитие на отделните култури и традиции в рамките на институционалната образователна политика и общо културно-езиково пространство.
Новаторство	Административното ръководство и педагогическите специалисти демонстрира воля и възможности за възприемане на нови подходи и философии с цел постигане на по-добри резултати.
Автономност	ЦПЛР-ДК, като част от системата на образованието ползва автономия да провежда собствена политика отговаряща на държавните образователни изисквания.
Отчетност	Всички участници в образователната и възпитателната дейности отговарят и се отчитат за своите действия с цел осигуряване на ефикасност, ефективност и резултатност на политиките.
Ефективност	Динамично управление, реализация и обвързване на ресурсите с конкретни резултати, оценка на миналия опит и бъдещото въздействие.

III. Цели:

1. ГЛАВНА ЦЕЛ НА ЦПЛР-ДК: Утвърждаване на ЦПЛР-ДК в център за личностно развитие на децата и учениците от община Севлиево, изграждане на тяхната нравствена, правна, научна, познавателна, естетическа, здравна и психологична култура, развитие на творческото мислене и способности, трудови умения, навици и професионални интереси

2. Стратегически цели:

1. Подобряване качеството на образованието на деца и ученици, в свободното им време, чрез организационната и съдържателна гъвкавост на предлаганите форми в ЦПЛР-ДК;
2. Осигуряване подкрепа за ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;
3. Изграждане у децата на навици за здравословен начин на живот, устойчивост и неподатливост на множеството вредни влияния и рискови фактори, на които са изложени;
4. Формиране у подрастващите потребност от непрекъснато образование и придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация
5. Приобщаване към националните и общочовешки ценности и съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност;
6. Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията, както и осигуряване на образователна и възпитателна подкрепа на деца със СОП и деца в неравностойно социално положение в педагогическите форми на ДК;
7. Подобряване и осъвременяване на материално-техническата база в ДК;
8. Повишаване квалификацията на педагогическия и непедагогическия персонал;
9. Институционално взаимодействие с местна власт, училища, детски градини, сродни организации, НПО, родители;
10. Превръщане на ЦПЛР-ДК в методически център по приобщаващото образование в областта на работа с даровити и таланти деца за Севлиево и региона;
11. Разработване и управление на проекти, касаещи дейността на ДК и осигуряване на допълнително финансиране.
12. Утвърждаване на организираният и провеждан от ДК национален конкурс, включен в Националния календар на МОН за изяви по интереси на децата.

IV. Мерки за постигане на целите

Стратегическа цел I. Подобряване качеството на образованието на деца и ученици, в свободното им време, чрез организационната и съдържателна гъвкавост на предлаганите форми в ЦПЛР-ДК.

Мерки:

1. Разкриване на нови съвременни педагогически форми, съобразени с актуалните потребности и интереси на децата.
2. Организиране на информационна и консултантска дейност с ученици, учители и родители за видовете занимания по интереси и дейности за подкрепа за личностно развитие, за съдържанието и условията на работа в тях;
3. Организиране на колективни и индивидуални, постоянни и временни организационни педагогически форми и изяви на ученици на общинско, регионално и национално равнище;
4. Стимулиране на ученици и учители за постигнати високи резултати в провежданите обучителни и творчески дейности;
5. Организиране и координиране на национални и международни изяви на деца и ученици;
6. Актуализиране и реструктуриране на учебната програма по време на учебната година, според желанията и нивото на подготовка на децата и

учениците.

7. Партньорство с училищата, НПО и други институции по разработване на проекти, свързани със свободното време на децата.
8. Създаване на международни и национални контакти, с цел предоставяне на възможности за участия в конкурси, изложби, фестивали, олимпиади.
9. Издирване на деца с подчертани интереси в различните области на познанието чрез учителите в училищата и тяхното привличане към школите на ДК.
10. Привличане на родителите като партньори на учителя в съвместната им работа за развитие на творческите заложби на децата им.

Стратегическа цел II: Осигуряване подкрепа за ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им

Мерки:

1. Учебните програми на учителите да водят до интелектуалното, емоционалното, социалното, духовно-нравственото и физическото развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
2. Осъществяване на непрекъснат процес на наблюдение върху творческото развитие на децата, като се прилага индивидуален и колективен метод на обучение;
3. Предлагане и обсъждане, с учениците от художествените състави, на репертоарния план за учебната година, както и поканите за национални и международни участия с цел техния подбор и планиране.
4. Разработване на индивидуални програми за учебно-възпитателна работа и творческа изява на деца с изявени дарби.
5. Връзка с учителите от училищата за насочване на ученици с изявени дарби към школите на ДК и съвместна работа с тях

Стратегическа цел III: Изграждане у децата на навици за здравословен начин на живот, устойчивост и неподатливост на множеството вредни влияния и рискови фактори, на които са изложени.

Мерки:

1. Ангажиране на по-голям брой деца в различните школи на ДК с цел пълноценно запълване на свободното им време и лишаване от възможността за попадане под вредните влияния, които съпътстват обществото ни - наркомания, проституция, агресия....
2. Засилване работата в педагогическите форми, които развиват приоритетно компетенциите за гражданско поведение на младите хора, недопускане на агресивно поведение в групата;
3. Вземане на незабавни мерки от страна на учителя при наблюдаване на най-малки отклонения в поведението на детето - информиране родителите, директора и ако необходимо специализираните институции;
4. Предразполагане на децата от учителя към неформално общуване с цел постигане на откровени разговори, в които децата да споделят своите проблеми. При нужда да се насочват към психолог.
5. Залагане в учебните програми на учителите възпитателни теми, според педагогическата форма, свързани със здравословния начин на живот на децата;

Стратегическа цел IV. Формиране у подрастващите потребност от непрекъснато образование и придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности

Мерки:

1. Учебното съдържание в групите по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата, екологията и опазването на околната среда да не дублира, а да надгражда придобитите знания в училище, както и за придобиване на умения за лидерство;
2. Образователната и творческата дейност в педагогическите форми да включва индивидуални занимания и индивидуална личностна изява на детето на общинско, областно, национално и международно равнище чрез участия в конкурси, състезания, фестивали;
3. подпомагане на професионалното ориентиране на учениците чрез стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения според подготовката им в ДК;
4. Индивидуална работа с децата и учениците с изявени дарби за постигане на високи творчески, спортни и научни резултати;
5. Материално и морално стимулиране на учениците за постигнати високи резултати в провежданите учебни и творчески дейности – връчване на дипломи, плакети и др.;
6. Информирание на училищните ръководства за постигнати успехи на техни ученици от участия в конкурси, състезания, научни форуми и др. с цел популяризиране на успехът им в училищната общност.

Стратегическа цел V: Приобщаване към националните и общочовешки ценности и съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност.

Мерки:

1. Учебното съдържание във всички педагогически форми да води към съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и култура;
2. Възпитаването в християнските ценности и традиции да съпътства учебното съдържание в педагогическите форми;
3. Запознаване на учениците с изявени личности в областта, в която се обучават, и с художествени образци от националната и световната култура.
4. Запознаване с културното и историческо наследство по време на национални и международни участия в конкурси, фестивали, образователни форуми и др.

Стратегическа цел VI: Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията, като и осигуряване на образователна и възпитателна подкрепа на деца със СОП и деца в неравностойно социално положение в педагогическите форми на ДК.

Мерки:

1. Запознаване на учениците с функциите на държавните и местните институции;
2. Организиране на срещи с представители на Агенцията за закрила на детето, Центъра по превенция и ОбКБПП;
3. Запознаване на учениците с „Правата на детето“
4. Възпитаване в толерантност към различните религии, етноси, култури и уважение и зачитане правата на другите;
5. Инициране на кампании и форуми, които да привличат към активно гражданско участие-благотворителни кампании, инициативи във връзка с екологични и социални кампании.
6. Включване на деца в неравностойно социално положение и деца със СОП в школите на ДК с цел тяхната интеграция и социализация след предварително проучване на техните интереси и възможности.
7. Изнесени школи на ДК в специализираните училища за работа с деца със СОП и в училищата с преобладаващи деца от ромски произход

Стратегическа цел VIII: Подобряване и осъвременяване на материално-техническата база в ЦПЛР-ДК

Мерки:

1. Непрекъснато обновяване на материалната база, в рамките на бюджета на ДК, с цел осигуряване на оптимални условия за провеждане на учебния процес или кандидатстване по НП на МОН със същата цел.
2. Закупуване на съвременна техника /компютри, микрофони, озвучителна техника, мултимедия.../ с помощта на дарения от родителите и спонсорство, с цел обезпечаване на репетиционния процес и изяви на децата.

Стратегическа цел IX: Повишаване квалификацията на педагогическия и непедагогическия персонал

Мерки:

1. Осигуряване на възможности за квалификация на персонала, чрез разработване на План за квалификация на педагогическия и непедагогическия персонал, при спазване изискванията на Интегрираната система на финансово управление и контрол в ДК и Стандарта за развитие на педагогическите специалисти;
2. Повишаване качеството на педагогическите умения на учителите, чрез проучване на желанията и интересите им и включване в Квалификационната програма на ЦПЛР-ДК, МОН, Общинската програма за квалификация на кадрите в системата на образованието, предлаганите квалификационни програми на лицензирани фирми и магистърските програми на висшите учебни заведения.
3. Поддържане на постоянни контакти със сродни творчески институции в страната, с цел заимстване на положителни практики и обмяна на опит.
4. Включване на учителите в обучителни тренинги, за усвояване на умения, за създаване и поддържане на портфолио, като задължителен елемент при атестацията им.
5. Самоусъвършенстване чрез включване в курсове за повишаване на компютърните и езикови умения и компетенции.
6. Участие на учителите от ДК с доклади и разработки в конференции, семинари, форуми за споделяне на собствения опит.
7. Създаване на механизъм за подкрепа на новопостъпилите педагогически кадри в ДК.

Стратегическа цел X: Институционално взаимодействие с местна власт, училища, детски градини, сродни организации, НПО, родители

Мерки:

1. Съвместни инициативи на ДК с отдел „Образование“ в община Севлиево при реализиране на общинските програми за интеграция на уязвими групи и програмата за даровитите деца.
2. Да продължим включването на художествените състави на ДК в Културния афиш на общината и при провеждане на събития с общинско и национално значение.
3. Реално партньорство между ЦПЛР-ДК и училищата и детските градини за ранно откриване на творческите заложби на децата и насочване към школите на ДК;
4. Популяризиране успехите на учениците от национални и международни състезания и форуми, постигнати от обучението им в ДК, в училището, в което се обучават, с цел те да достигнат до техните съученици и учители.
5. Реално сътрудничество и подпомагане дейността на ДК и изяви на децата от родители.
6. Разработване на съвместни проекти с НПО и планиране на съвместни мероприятия и партньорски програми.

7. Търсене на възможности за спонсориране на националния и общинския конкурс, чийто организатор е ДК, от фирми в държавния и частен сектор.
8. Съвместни концерти и инициативи между школите на ДК и сродни институции-Севлиевската духовна музика, Танцовия ансамбъл, Театралния състав, читалищата и от селата др.
9. Продължаване на добрите взаимоотношения с местните медии за рекламиране и отразяване дейността на ЦПЛР-ДК.

Стратегическа цел XI. Превръщане на ЦПЛР-ДК в методически център по приобщаващото образование в областта за работа с даровити и талантливи деца за Севлиево и региона.

Мерки:

1. Участия в съвещания с директорите на ЦПЛР.
2. Възможност за ползване на съставите на ДК в мероприятия на училищата и детски градини от града и селата в общината.
3. Подпомагане на директори, учители, родители с материали и методически насоки за ученически празници, викторини, конкурси, състезания, мероприятия.
4. Предоставяне на информация за предстоящи национални и международни конкурси на училищата от община Севлиево.
5. Утвърждаване на националния конкурс, който организира ЦПЛР-ДК, като най-престижен в страната, като се създават все по-добри условия при провеждането му.

Стратегическа цел XII.: Разработване и управление на проекти, касаещи дейността на ЦПЛР-ДК за осигуряване на допълнително финансиране.

Мерки:

1. Проучване на всякакви възможности за участие с проекти за безвъзмездно финансиране.
2. Участие като партньори с НПО и училища при кандидатстване и реализиране на проекти.
3. Реализиране на вътрешни проекти между школите и създаване на съвместни продукции.

V. Резултати и индикатори

Изпълнението на стратегическите цели ще доведе до следните резултати:

1. Учениците ще развият своите дарования, таланти и способности в различни области на познанието, според предлаганите педагогически форми в ЦПЛР-ДК.
2. Ще се даде възможност за личностна и колективна изява на детския потенциал;
3. Учениците ще формират устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
4. Ще придобият компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията
5. Ще се формират нагласи на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин, както и умения за зачитане и уважение на правата и личността на другите, особено към децата с увреждания;
6. Ще се запознаят с националните, европейските и световните културни ценности и традиции;
7. Ще придобият компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
8. Духовно обогатяване, развитие на интелектуалните способности и личностно израстване на децата, които се обучават в ДК.

VI. Планиране, наблюдение и отчитане на изпълнението

1. План на изпълнение на стратегията

Стратегията за развитие на ЦПЛР-ДК за периода 2024 – 2028 г. предвижда постигане на поставените стратегически цели и подцели чрез мерки и дейности, разработени в Годишен комплексен план за съответната учебна година, който се приема на Педагогически съвет. Стратегията и Годишният комплексен план имат характер на отворен документ, който може да се развива, усъвършенства и актуализира в съответствие с динамично променящите се условия и фактори.

2. Наблюдение

Наблюдението включва:

- отчитане на индикаторите, заложиени в Годишният комплексен план;
- отчитане използването на финансови средства за изпълнение на заложените мерки;
- анализ на състоянието, потребностите и набелязване на мерки за подобрене;
- актуализиране на действащи и/или разработване на нови програми за действие;
- информирание на институциите и обществото за постигнатите резултати по заложените дейности. За наблюдение изпълнението на Годишния комплексен план за съответните периоди се създава работна група в състав: председател – директор на ЦПЛР-ДК, учителите в ЦПЛР-ДК и председателя на синдикалната организация в ЦПЛР-ДК.

3. Отчитане

Отчитането на изпълнението на стратегията се осъществява чрез:

1. Работната група прави преглед на изпълнението на Годишния комплексен план и се отчита пред ПС в края на учебната година
2. Изготвяне на обобщен аналитичен доклад за периода 2024–2028 г. и внасянето му на Педагогически съвет в края на учебната 2027/2028 г.

VII. Оценка изпълнението на стратегията

1. Цел на оценката

Оценката на изпълнението на Стратегията е насочена към вземане на решения /основани на факти, данни, аналитични изводи, препоръки/ за подобряване и усъвършенстване на общинската политика за приобщаващото образование, в частта работа с деца и ученици за развитие на техните интереси и способности в областта на науката, техниката, технологиите, изкуството и спорта в следващите периоди от време и съобразно националните и европейски изисквания и приоритети.

2. Извършител на оценката

Извършител на оценката е Педагогическият съвет на ЦПЛР-ДК – водещ орган по изпълнението на Стратегията.

3. Периодичност на оценката

Проследяването на изпълнението на Стратегията и постигнатите резултати се осъществява с годишния доклад в края на всяка учебна година и една окончателна оценка в края на периода на Стратегията през 2028 г. Целта на годишните оценки е да бъдат идентифицирани предизвикателствата и рисковете пред текущото изпълнение и да се набележат мерки за оптимално постигане на очакваните резултати от Стратегията до 2028 г.

Актуализация на Стратегията може да бъде направена в началото на всяка учебна година на базата на годишната оценка на изпълнението на Стратегията. Окончателната оценка е базирана на преглед и анализ на цялостното изпълнение на Стратегията и следва да даде насоки за политиките след 2028 г.

VIII. Финансиране на стратегията

1. Делегирана субсидия, чрез Държавния бюджет;
2. Местна издръжка от община Севлиево;
3. Собствени приходи ;
4. Средства от Европейските фондове, чрез финансиране на проекти;
5. Подкрепа от родители;
6. Спонсори;
7. Дарения;
8. Други източници

Източниците ще бъдат включени в Програмата за изпълнение на стратегията за съответния период.

IX. Заключение

Настоящата стратегия се реализира от ЦПЛР-ДК с подкрепата на Община Севлиево и Регионално управление на образованието-Габрово в партньорство с: училища, детски градини, НПО, Синдикални организации, културни институции, родители, обществена подкрепа на културни, спортни институции и организации.

Стратегията за развитие на ЦПЛР-ДК е разработена съгласно националните и европейски приоритети за осигуряване на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, отразявайки обективното състояние, традициите и специфичния облик на институцията с близо седемдесет годишна история.

Реализирането на стратегията е продължителен, отговорен, последователен и отворен във времето процес. Постигането на целите е възможно с обединяване усилията на всички заинтересовани страни.

Стратегическият документ има амбицията да изведе институцията до ниво на най-притегателния център на територията на община Севлиево за насърчаване и подкрепа на личностно развитие на деца от 6 до 19 годишна възраст в извънучилищна среда.

Със Стратегията за развитие на ЦПЛР-ДК за периода 2024/2028 г. са запознати всички членове на колектива и е приета на Педагогически съвет с Протокол № 5 от 25.09.2024 година.